

Nro. 18.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Kedden Augustusnak 31-ik napján
1802-ik esztendőben.*

Német Ország.

A' Passai Püspöki Fejedelem' kívánságára, valamint ennek lakóvárosába úgy ezen városnak vidékeire is Auszriai fegyveres seregek szállottanak bé, olyan rendelés mellett, hogy ezen fő Papi Fejedelemséget oltalom alá vegyék, addig, míg azon alkudozások elvégződnek, a' mellyek a' Régensburgi Diétán a' Lünevillei békeszfégkötésnek még végre nem hajtott tikkelyei felett, egy e' végre kineveztetett Deputátzió által, a' magokat ezen munkában közbenjáróul ajánlott három Hatalmasságok' u. m. a' Frantzia Respublika' Pruszia' és az Orosz Birodalom' követeinek jelenlétekben tartódnai, és minden óráa el-

kezdődni fognak. A' Cs. Királyi seregeknek *Passau* való bemenetelekre nézve egy hírdetést tétett a' Püspöki Fejedelem közönségéffé, a' melly ezeket foglalja magában:

„Minthogy ezen Augusztus hónapnak 10-dikén a' *Bavariai* lovas és gyalog seregek két csoportokban a' *Duna* jobb és bal partjain, minden előre való jelentés és hírtétel nélkül, minden ágyúzókészületekkel, töltött ágyúkkal, és meggyújtott kanotzokkal, ezen Püspöki lakóváros kapuja előtt oly módon megjelentenek, és ott olyan formalog megtelepedtek, hogy azoknak a' városba való erőszakos bájövetelektől minden szempillantásban méltán tartani lehetett; és a' melly környülállások oly rendkívül valók és nyúghatatlankodtatók voltak, hogy eö Püspöki Fejedelemsége, mind ezen Fejedelemséghez mind a' Német Birodalomhoz való köteleffégét elmulasztani gondolta volna, ha ezen nyúghatatlankodtató környülállások felől, eö Cs. Kir. Felségét mint a' N. Birodalom' fejét alázatossággal nem tudósította, 's az eö Császári Felsége oltalmazását minden idegen erőszakos hatalmaskodások ellen ki nem kérte volna: ehezképpett olyan rendelést vett a' *Schardingban* lévő Cs. Királyi Komandírozó Generalis a' Hadi Kantzéliáriától, hogy az alatta lévő Cs. Királyi fegyveres néppel *Passau* városát és az ahoz tartozó vidékeket ezen hónapnak 17-dikén katonai módon foglalja el; de olyan bizonyossá való tétel mellett, hogy az Országnek igazgatásában és Konstituziójában legkissebb változtatás nem tétetik. Midön eö Püspöki Fejedelemsége ez fzerént ezen környülállásokat mindennek tudtokra adatja, egyizersmind a' hazasattyához illendő módon meg inti minden hűséges jobbágyait, hogy tökéletes tseudeségben legyenek, magokat mindeo politikai okoskodásoktól meg tartóztassák, 's azon nagy munkának végét,

a' melly az ölfize hivattatott Diétai Députátzió tanátskozásainak tárgyak, 's a' mellyekben ezen Püspöki Fejedelemségnek állapotja is végképpen meg fog határoztatni, olyan nyugodalommal várják el, a' melly minden tsendelléget szerető Státusok lakosaiknak meg különböztető tulajdonságok. Költ *Passauban*, Aug. 17^{ik} dikén, 1802:ben.

A' *Saltzburgi* Érseki és *Berchtoldsgadeni* tartományok iránt is hasonló óltalmazói figyelmezteléssel lenni méltóztatván eö Cs. Királyi Felsége, ezekbe is bé szállította, hasonló bizonyossá való tétel mellett, fegyveres seregeit.

Károly eö Királyi fő Hertzegsége *Lintzet* is meg fogja látogatni azon kerülő útjában, a' mellynek tételére Aug. 20^{ik} dikán *Bétsből* el indúlt, és a' melly úgy intéződött el, hogy *Krackauból*, *Olmützbe*, innét *Brünbe*, azután *Prágába* folytatván útját eö fő Hertzegsége, *Lintzen* keresztül jöjjön vissza *Bétsbe*, a' hová *September*' végére szándékozik meg érkezni.

A' *Darmstadt*i Landgrófi Fejedelem, gondolóra vévén azt, hogy tartományáiban, rész szerént ezen hadakozásnak veszedelmes befolyása, rész szerént a' jelen való időnek közönséges veszettsége miatt, az erköltsi ártatlanság nem kevésbé kezdett légyen hanyotlani, és hogy ezen veszettségnek meg gátoltatására az ifjuság jó neveltetődésénél és tanittatásánál jobb mód alig lehet, egy Pátenst adatott ki, melly által arra tételoz, hogy a' Prédikátorokat tsatólhassa mennél szorosabbban ölfize a' falusi oskolákkal, Ehez képepest parantsóltatik, hogy — 1)ször, minden Prédikátorok felelni tartozzanak a' magok Ekklesiájok és Filiáik béli oskolákert — 2)ször, minden falusi Papok, az oskolákra való közönséges figyelmezésen kívül, minden héten két egész orak

alatt tanítsák a' rendes iskolamesterek jelenle-
tekben, az iskolába járó gyermekeket, az igazi
keresztényi tudományra — 3)szor, a' Superin-
tendensek és Inspektorok, a' magok szokott visi-
tációik alkalmatosságával, az Esperestektől és az
Ekklesiái Elöljáróktól tudakozzák és tanulják ki,
hogy valyon a' Papok eleget tesznek e' igaz lel-
kiesméret szerént a' 2. dik pont alatt találtató pa-
rantsolatnak.

Saltzburgból, Aug. 19. dikén. — Gen. Meer-
feld ma dél előtti 10 órakor, a' *Jordis* Regement-
jét maga személyesen ide bévezérelte, hogy ezen
tartománt a' Császár eö Felsége nevében a' Tos-
kánai Nagy Hertzeg számára el foglalja. Több
más Cs. Királyi Regementek az *Inn* felé nyomúl-
nak, a' melly folyó víz ennekutánna a' Salzbur-
gi Fejedelemség' határa fog lenni, a' melly-
hez tsatolódni fog még az az úgy nevezett Inn-
viertel is, a' melly 1779-től fogva Austriához volt
tsatóltatva. A' mostani Országglás mód azonköz-
ben, *interimaliter* a' mostani állapotjában marad.
Az úgy nevezett Innviertel másutt térítettök visz-
sza Austriának.

A' Lech vize mellől Augustus 21. ik napján.
Minekutánna az Aus triai katonaság 18. dikban jó
reggel *Passauba* bé szállott 's azt a' Toskánai
Nagy Hertzeg számára elfoglalta volna, a' Bava-
rus katonaság annak vidékeirel, haladék nélkül
viszsa tért a' Bavariai határokra.

Passauból Augustus 18. ik napján. Az Aus triai
katonaság ma itt egész nap fegyverben állott, és
kvártélyokra sem ozlott. Ezeknek és a' Bava-
rus seregeknek szélső vigyázóik, nem meszse ál-
lanak egymástól. Az *Inn* mejjékeire gyűlő Aus-
triai fegyveres nép 25 ezer emberekből áll.

Felső Aus triából, Aug. 13. ikán. Az *Inn* mej-

jékei felé utazó, 23 Batalionokból és néhány osztály lovasokból álló seregben, a' Stein, Sporki, Ansbach, Rosenberg, &c, Regementek, és Bellegarde, Meerfeld, Strauch, Princz Rohán, &c, Generálisok, neveztetnek meg. A' Toskánai Nagy Hertzeg tartományai, a' mellyekbe való bészállásra ezen Regementek ki rendeltettek, az Innvize mentiben Tirolisnak határszélétől fogva, az úgy nevezett *Innviertelt* is ide értve, *Passauig* terjednek ki.

Neuburgból, Aug. 21 = dikén. Éppen most érkezett ide az a' parantsolat, hogy a' Bavaruskatonaság innét 24 = ikben Bamberg felé induljon útnak. Miképpen fognak ezen Bavarus fegyveresek ottan fogadtatni, még nem lehet tudni, mint-hogy Bamberg is olyan nyilalkoztatást tett, mint már a' régibb levelekből tudjuk, *Würtzburgal* egygyütt, a' milyent *Passau*, hogy idegen fegyveresek előtt nem nyit kapukat, addig, míg a' Német Birodalmi Diéta által kineveztetett Deputatzióinak végzésit nem látja, a' melly Septemberben fog ehez a' nagy munkához, hozzá kezdeni.

Münchenből Aug. 21 = dikén. — Három Regementjeink, ma éjjeli 12 órakor indultak innét útra *Wasserburg* felé, bé, petsételt parantsolattal. Innét mind el takarodott a' rendes katonaság, annyira, hogy a' kapukon a' polgár katonák állanak vigyázaton. A' rendes katonaságnak egy része *Ulma* várossának és egyéb *Swéwiai* vidékeknek, a' más része *Frankoniának*, nevezetesen *Bambergnek* vette utját, a' harmadik része *Passau* mellett állapodott meg a' Gen. *Bartels* vezérlése alatt, de a' kit ott már Generál *Deroi* váltott fel.

Regensburgból, Aug. 19 = dikén. — „Az a' Német Birodalom béli pótolásokat, osztózásokat, és min-

den ezekből folyó következtetéseket elintéző Députáció, mint már régen tudva vagyon, a' Moguntzai Választó Fejedelmi, Saksoniai Vál. Fejedelmi, Cseh országi Vál. Fejedelmi, Brandenburgiai Vál. Fejedelmi, Bavariai, Würtembergi, Hessenkasseli, és az úgy nevezett Német Rend (Teutonicus ordó) béli Követekből fog állani. Az ezen Deputációhoz tartozó közben járók, Frantzia Diplomatikus polgár *Mathieu*, és Orosz Császári követ Báró *Bühler*, már meg érkeztek ide, 's minden órán hozzá fognak közbenjárásoknak folytatásához kezdeni. Ez szerént a' Frantzia országlószéknek három nevezetes emberei vannak most itten, u. m. a' rendes Követ *Bacher* rend kívül való Követ *Laforest*, és Diplomatikus *Mathieu*.

„Mihelyest az Orosz Követ Báró *Bühler* ide tegnap megérkezett, azonnal eleibe terjesztette a' Magistratusnak, rendkívül való gyűlésben, hogy mi némü Biztosi foglalatosságban jelent legyen meg itt a' Német Birodalmi Deputációnál, kinyilatkoztatván egyszersmind, hogy mi némü tisztelettel legyen ezen Követségi hivatala özsze kötve. Arra is emlékeztette a' Magistratust, hogy jobb politziai rendtartásoknak felállítására fordítsa figyelmetességét. Most itt majd minden éjjel külömbkülömb féle orozkodások és lopások történnek.

„Mind az itt említett Orosz Követ B. *Bühler*, mind pedig Fr. polgár *Laforet*, mihelyest ide érkeztek, haladéknélküli bé mutatták a' Császári, és a' Moguntzai Vál. Fejedelmi Direktoriális Biztos uraknál a' magok tellyes hatalmokról szóló leveleiket: midőn egyszersmind azon egygyezést is, a' melly az Orosz, Pruszus és Frantzia országlószékek között, a' Német Birodalmat illető olztozások eránt két nyelven készült, kopiák.

ban által adták, de olyan feltétel alatt, hogy az még most tellyességgel közönségessé ne tétetessék.

Regensburgból, Augustus 22-ikén. A' Német Birodalom Tanácsában, az Orosz és Frantzia tellyes hatalmu Követ uraknak, B. Bühlernek és Polgár Laforetnek meghatalmazó leveleik Aug. 20-dikán vétettek elő. Az Orosz Követé Déák nyelven van írva, és summáson azt foglalja magában, hogy: mivel eő Orosz Császári Felsége a' Német Birodalom ügyit mindenkor felvenni kívánta és kívánnya, és azon törekedik, hogy a' pótolások dolga, a' melly Régensburgban fog elvégeztetni, tsendesen folyhasson le: erre nézve a' maga részéről B. Bühlert küldötte el eő Cs. Felsége a' N. Birodalmi Deputátzióhoz. Az a' tettzése eő Cs. Felségének, hogy a' Deputátzió mind azok iránt, a' miket a' nevezett Követ elő fog terjeszteni, bizodalommal viseltessék, &c. — Ezen meghatalmazó levélnek, a' Császár, *Sándor*, és Hertzeg Kurakin irták alája neveiket.

A' Frantzia Követ *Laforet* meghatalmazó levele, ilyen szavakból áll: — „

„*Bonaparte* Első Konzúl, a' Frantzia nép' nevében, a' Bavariai Vát. Fejedelmi udvarnál lévő Fr. Követ polgár *Laforet*' hűségébe egész bizodalmat helyheztetvén, ötet ezért a' N. Birodalmi Dietára a' Frantzia Respublika rendkívül való Követjévé nevezi, és néki a' réa bizott dolgoknak el követésére szükséges hatalmat ad. Páris, Aug. 5-dikén. — „

„*Bonaparte.*

„*Talleyrand.*

Freysingenből Augustus 23-ikén. Egy ember ma jó réggel érkezett *Erdingből* ide vizsgálva, a' ki azt beszéli, hogy ő az *Inn* mejjékeifől, sokáig tartott ágyuzást hallott légyen.

Hufelándnak, az emberi élet meghosszabbítására mesterségéről írt munkája valamit szinte más munkája is igen nagyra becsülnék mindegyiknek. Angliába is elment ez a hasznos könyv és nagy kedvvel olvasták. Annyira megretszelt nevezetesen a Földművelő Társaság Elölülőjének Sinclairnek ez a munka, hogy annak olvasása után egy hasznos hasonló tárgyú könyv írására adta magát, melyben a többiek közt meghívja a Hivatalt viselőket és Orvokat, hogy figyelmezzenek arra, a mi az egy, vagy más rangú polgárok életét rövidíti vagy hosszabbítja, tevékenek alkotásához, és a külső környúlállásokhoz képest. A nevezett Író ezen dologról tett jegyzései, mellyek Hufelandéval is megegyeznek nagyobb részint, ide mennek ki. 1) A mérsékelt melegégű, és hideg Klíma alatt lakó emberek tovább élnek, mint a meleg tartományokban lakók. 2) Sokat tesz a hosszú életre az is, ha az ember se nem igen alacsony természetű, hanem közép szerű, zömök. (A millyenek a Magyarok rendszerént). 3) Az is sokat tesz, ha valaki nem nem olyan szüéktől származott, kik még Attyaiktól kaptak valami nyavalyát, és az magzatjaikra is által ment. 4) Ha az ember vidám, és épen ezért egy eszköze az élet meghosszabbításának a vidámság, ellenben a szomorúság rongálja, rövidíti azt. 5) A közép szer állapotnak, az az, annak ha valaki sem nem gazdag, sem nem szegény, nagy befolyása van az élet meghosszabbítására, vagy rövidítésére. 6) sok függ itt attól, hogy micsoda mester ember valaki p. o. A bányász, a ki a föld gyomrát bujja, a hűtés, rendszerént elébb meghal mint az asztalos. Egy két ellenkezőt mutató példa, még el nem rojtja ezt a jegyzést. 7) A mérsékelt mozgása a testnek, és a mérsékelt munka hathatós eszköz az egész élet fenntartására. 8) A páros élet,

a' nőtelenfégnél jobb az élet hosszúságára nézve. 9) Ha 48, 50 esztendőre éléri az Alszyonyok, azontúl tovább szoktak élni mint a' férjfiak. 10) A' hosszú élet jele az, ha valakinek 36, vagy 40 esztendő korában fogja nő, vagy azt tapasztalja magában, hogy ifjúi elevenésege nem fogy.

Frantzia Respublika.

Máintzból, Aug. 18 = dikén. Ezen Donnersberg nevü, 's a' Rénsi, Mosellai, és Roeri Departamentomainkban, egy időtől fogva, feles számu fegyveres nép gyülekezett öfzfe a' Respublika belső vidékeiről, a' régi Belgiumból, és a' tenger partjai mellől, a' mellyek a' Réns bal partján megtelepedvén, fegyverben való gyakorlással töltik idejüket. Közelébről több táborokat fognak formálni. Öfzfe való gyülekezéseknek közép pontja még nem tudatik, hanem *Andernach*, *Máintz*, vagy *Speier*, gondóltatik lenni. Ha onló fegyveres öfzszefereglésekről írnak az Alsátziai két Dépártamentomokban, Stralzburgnál, Neubreisachnál, és Hünningennél. Nevezetesen az új *Conscriptus* katonaságnak gyakoroltására gondólják hogy akarna az Országlószék ezen táboroknak a' határszéleken való öfzszegyűjtésekkel tételozni: hanem, minthogy Olasz országból is rendeltettek ugyantsak ezen táborokba régi gyakorlott Rogementek, nem lehet mondani, hogy a' katonagyakorlás alatt egyéb politikai tétel is ne lehessen.

Páris, *Augustus* 13 = dikén. A' *Defenseur* nevü újságban olvattatik, hogy a' Réns bal partján öfzszegyűlekezett Frantzia katonák száma, 40 ezer fejből áll, és az a' tételja, hogy ha kívánatni fog, a' Német Birodalom béli öfztozás munkáját, ha a' szükség kívánni találja, elő segéll-

hesse. — Mostanában 16 ezerre számlálják a' Párisban tartózkodó Anglusokat. Egy Anglus személy, ha hazájából ki akar utazni, 2 Font sterlinget (20 — 22 forintot) tartozik fizetni a' passusért. Ez egy jó segedelem kúrfő az Anglus országglózfék kassájában. De a' Párisiak sem rossz szemmel nézik magok között ezt a' sok idegent, minthogy mások is, de kivált az Anglusok, igen jól költenek. — Az aratást igen áldottnak lenni írják Frantzia országban mindegy tudósítások, és minthogy idegen országokból is felette sok gabonát hozatott hajókon az országglózfék, az élet árán naponként száll alább meg alább, úgy annyira, hogy a' Párisiaknak leg kisebb panaszra szintén okok ezen tekintetben.

Parisból, Augustus 15-ikén, reggel. Itt ma minden Katholikus és Protestáns templomokban *Te Deum* éneklés és hálaadás fog tartatni a' Bonaparte hóltig való Konzulságáért. A' Pápa Követe Kardinális Kaprára nagy misét szolgáltat dél előtti 10 órakor a' Sz. Mária templomában, a' melly alatt az Első Konzulnak egy *Fesch* nevezetű, Korsikai születésű idős atyafia, *Lyon* Érseknek szenteltetik. — Estvéli 6 órakor minden piatzokon el kezdődik a' tántz és muzsika, az egész város megvilágosittatik, és külömbkülömb tűzijátékok lesznek. — A' Párisi Érsek egy Pásztori Levelet botsátott az alatta lévő hívekhez, mellyben így szoll hozzájuk:

„Ma, Aug. 15-dikén, kiáltja ki a' Frantzia Respublika annak a' fő embernek hóltig lejeddő Konzulságát, a' kit ő szeret, és a' ki ő néki bölts törvényeket ad. Egy nemzetnek feje, minden tagoknak tulajdonok; a' jó törvények betsefebbek az aranynál, édesfebbek a' méznél. Erre nézve hívunk mi tétéket öszsze a' sz. oltárok eleibe, hogy a' Mindenhatónak, ezen bölts fő nagy tsele-

kedeteiért hálákat adjatok; meg hívunk benneteket, hogy az Első Konzúl bejtses életének állandóságáért, könyörögven, így kiáltsatok fel: *Éljen Bölts Salamon!* Maga Szent Pál az Apostól is arra int és késztet bennünket, hogy Elöljáróinkért könyörögjünk, hogy az ő óltalmok alatt, békességes, idvességes, és ditsősséges időket élhesünk. &c.“

Párisból Augulus 16-ik napján. A' Párisi közönséges leveleknek egész lapjaik a' 15-ik Augulusi örvendetes ceremóniáknak leírásával vannak tele. A' Törvényhozó Gyűlésnek minden Párisban lévő tagjai, az egész Tribunátus, a' Cassations-Tribunál, a' Párisi Érsek számos Püspökök és fő Papok által kísértetve, a' Párisi Préfektus minden itt való fő hivatal béli személyekkel, az Apelláló és Büntető Tribunálok, az Alsó peres hivatalok, a' Kereskedők Tanátsa, egy szóval, minden Párisban lévő kigondólható polgári és katonai fő tiszti karok, *in corpore* az Első Konzúl tiszteletire mentek, és ötet ki keresett kifejezéseknek gyöngyszemeikből öszsze fűzetett oráziókkal köszöntötték. A' Konzúl is hasonló válogatott szavakból álló feleletekkel fogadta az ő tiszteleteket. Tele van a' Moniteur ezekkel a' beszédekkel. Az után az itt lévő külső Ministerek és Növetek állottak elő az audentziára a' vélek lévő honfiakkal egygyütt kiket a' Konzúlnak bemutatattak.

Igen jeles vólt egyéb illuminátziók között a' Sz. *Mária* temploma felett egy mesterségesen készült tsillag, a' melly estvéli 8 órakor tettzett fel, és egész éjjel igen móltósfágoson tündöklött, A' templom tornyainak egyéb megvilágosított részeik között nevezetes vólt még az is, a' melly az égi tizenkét jegyeket ábrázolta, Leg előbb is az a' jegy világosult meg, a' melly alatt Bona-

parte születtetett, t. i. a' Szüz jegye, és fél óráig világoskodott egyedül, addig, minekelötte egyebek világoskodni el kezdetek volna. A' három helyen való tüzi játékoknak égygyike, az úgy nevezett Új-hidan, másika a' régi Tanátsház piatzán, a' harmadika pedig az Elyzeumi mezőnek térségén, ment véghez. Az Új-hidan, a' hol a' békeffég állóképe megvilágosittatva szemléltetett, egyszerre 40 ezer rákétak repültek fel süvöltözve és sok ezer formában a' levegő égbé. Jelesen vólt még illuminálva a' *Vendome* piatzán a' Haladatoffág temploma, a' melly 100, huszhusz lábnyi magoffágu, és virag koszorukkal felékesittetett oszlopokon állott.

„Egy fróval, így fejezi ki magát egy Párisi fró, éppen a' vólt ez a' 15-dik Augustusi innepnap, a' minek lennie kellett; ebből egész Páris részesült; ezt egész Páris celebrálta; ez a' tsupa haladatoffág' homágiuma vólt. Az illuminátziók pompások és jelesek vóltak. A' három tüzijátékok az egész inneplő népet három felé osztották. Sohol semmi szerentsétlenség nem esett. Mindenek leg nagyobb tsudálkozással beszélgettek azon tsillag felől, a' melly a' Sz. Mária templomának egygyik tornya tetején szemléltetett, és mint a' Parisiaknak szokások, ki egy ki más jeles mondat mondott rólla. Mind ezek között pedig leg jelesebbet, és két féleképpen is magyaráztathatót mondott egy falusi paraszt. Ez is ott bámoszkodván a' többek között, mondja egyik a' szomszédjai közzül néki, hogy lássa, az a' Bonaparte' tsillaga, az a' békeffég' tsillaga. — Látom, felel a' paraszt, ez szerént mi, és a' mi gyermekeink ezen szép tsillag alatt le feketünk, és békeffégben állhatunk! „

Kölnből, Augustus 15-dikén. Az ezen városban ennekelötte vólt 29 parokhiális templomok,

5 apáturságok, 10 barát és 45 apátza klastromok, 16 ispótályok, és 50 kápolnák helyet, a' mostani rendelkezések szerént tsak 16 párokhiális templomok tartódtak fenn. Az arany, ezüst, és drága kövek el zárattattak, az ezekben foglaltatva vólt erekjék pedig, pamutba takartatva, a' Papoknak általadattattak. — E' történt az *Acheni* 21 klastromokkal is.

Polgár *Darü* egy plánumot terjesztett a' Konzulok eleibe a' Frantzia katonaságnak új rekrutázása módja felől, a' mellyben jeles Státistikai jegyzéseket hord elő a' Respublikának népességéről, először a' lakosok számára, másodszor magoflagokra, harmadszor katonai különböző hajlandóságokra, és negyedszer a' városi és falusi nép között való katonai különbségre nézve. —

A' Respublikának mostani határai között lakó emberek számát 32 millióra teszi. Ezeknek 17 harmintharmad részek, a' szűz nép, 1 hatod részek gyermek, 1 tizenkilentzed részek a' 40 esztendő meg haladott férjfiak: következésképpen 6 millió, fegyverkezésre alkalmas férjfiak találhatnák az országban. Hanem, minthogy az új rekrutázás módja szerént, tsak a' 20 — 25 esztendő fiatalokat illeti a' katonáskodás, tsak valami 1 millióra lehet tenni a' fegyverfogható lakosok számát.

A' mi a' lakosoknak testek nagyságában álló különbségeket illeti, azt mondja, hogy a' legújabb meg vizsgáltság szerént, 48 ifju legény között egy 5 láb 1 tzol — 85 között egy 5 láb 2 tzol — 199 között egy 5 láb 3 tzol — 511 között egy 5 láb 4 tzol 1417 között egy 5 láb 5 tzol — 2398 között egy 5 láb 6 tzol — és végre 7795 ifju legény között egy 5 láb 7 tzol magoflagú embert lehet Frantzia országának régi határjain belül találni; azzal a' különbséggel mind,

azáltal, hogy az országnak északi részében csak egy heted része, a' déli részeiben ellenben egész egy ötöd része a' népnek, alkalmatlan a' kitsinység miatt a' katonafágra. Miólta azonban a' Belgiumi 9, és Rénusi 4 Departamentomokkal Frantzia országnak kiterjedése és népessége nevedett, az óta ez a' különбözés is a' mostani északi és déli Fr. lakosok között szembetünő képpen megváltozott, minthogy az ezen Német alföldi lakosok, többire igen magas szál emberek.

A' lakosoknak az ő katonai tüzek szerént való megítélésében arra figyelmeztet *Darü*, hogy melyik Departamentomból adták magokat többen vagy kevesebben a' katonáskodásra. Úgy találattott a' dolog, hogy mikor az Országnak északi része valami tizenötödfél milliónyi lakosok közül 98 ezer katonát állított ki, akkor a' déli része, 10 millió lakosok közül nem adhatott többet 37 ezernél. A' honnét a' következik, hogy az északi Dépártamentomokban 149, a' déliekben pedig 279 ember közül állott ki egy a' sára. Hanem az is igaz, hogy az országnak egygyik részében, a' szántásvetés, mesterségek, kereskedés, és hajókázás, több embereket fognak el a' katonáskodástól, mint a' másik részében: a' melly különбségnek, északi és déli Frantzia ország között is helye lehet; ebben nem juthattak annyi kezek a' puskaforgatásra, mint amabban.

A' mi utóljára a' városi és falusi fiatalokból formálódó katonaságot illeti, tudjuk, úgymond *Darü*, hogy a' révolutzió előtt a' Frantzia katonaság majd tsupa városi születésű ifjakkól állott, közönséges rendtartás lévén az, hogy minden városi ifjak, néhány elztendőig katonáskodjának. Ezek az emberek pedig természet szerént nem lévén a' munkához és strapátziahoz úgy hozzá szokva, mint a' falusiak, a' táborozást is bajosan

állhatták ki, úgy hogy a' tábornak egy hatod részét mindenkor betegnek lehetett gondólni, még pedig a' sebelleknek ide való számláltatások nélkül. Hanem a' mióta az 1792-dik esztendőől fogva a' falusi paraszt legényeket is, a' requisitzió, conscriptzió, 's egyéb rekrútázás módja, egyformalog illették, az óta a' betegek száma is tsaknem egy harmad részszel meg kevesedett a' Frantzia fegyveres seregeknél.

Utóljára le száll *Darü* a' Frantzia Respublika fegyveres erejinek 30 esztendőök óta való nevekedésire, meg mutatván, hogy határainak mostani kiterjedése 3578 négyszegletü mértföldel, és lakossainak száma 8 millióval és 182 ezerrel különbözzék a' Westpháliai békekesség - koritól.

Nagy Britannia.

Napkeleti Indiából olyan kedvetlen hírek érkeztek Londonba, hogy a' *Polygar* nemzetségnek feltámadása, 's a' véle folytatott verekedések, fokkal fontosabb következéseket vontak legyen ott magok után, mint az Anglusok eddig hitték. — Ezt a' Londoni Udv. újság jegyzi meg.

Londonba bizonyos tudósítások érkeztek *Máltha* szigetéről, a' felől, hogy az Anglusok ezen szigetet oda hagyták legyen, és oda, az Amiensi Kötés szerént 2000 Nápolyi katonák szállottak legyen ki, a' kik ott éltendeig fognak őrizeten lenni.

Az Anglus népnek nem kezdenek tetszeni a' sok maschinák, minthogy azok miatt a' munka kevesedik, és a' munkások bére alább szállt. *Sommersetshírban* *Stavertonban* Jones és Hart névü kompániás társák egy gyapjúfonó nagy maschinát állítottak fel, mellyért a' környéken lakók meg mérgeledvén, néhány versben felégetni pró-

bálták a' maschinát, annyira hogy a' kompániá-
sok katonákat kéntelenítették őrizetül kérni. De
ezekre sem ügyeltek a' békételemek, hanem réá-
jok támogtak és réájok lödöztek. A' Jones há-
za el égett.

Melly nagy pusztitást tégyen a' döghalál
Egyiptomban, nevezetesen Alexándriában a' még
ott lévő Anglusok között, meg tettzik ezen le-
velből, melly Május 3-dikán indúlt onnét: —

„Már esztendeje és 6 hónapja múlt el, hogy
az Alexándriai ispotályból mind ki haltak az or-
vosok. *Ferrel* nevü ifju borbéj alig lépett bé, és
azonnal le=esvén lábárol, tsak hamar oda lett.
Néhány társai, a' kik Anglia felé induló félben
vóltak, forlot huztak az eránt, hogy melyik lép-
jék bé az ispotályba. A' fors *Angle* nevü ifju
borbéjt érvén, ez is alig ment bé, 's tsak hamar
áldozatjává lett a' peftisnek, &c. — Még vagy
4 ilyen ifjú Anglus borbéjokat hord elő a' tudó-
sító, a' kik kevés napok alatt mind oda lettek
a' peftis miatt az Alexandriai ispotályban.

Magyar Ország.

Posonból Augustus 24: dik napján. — Nagy
méltóságú Tólnai Gróf *Festetics György* Ő Nagy-
sága, és Méltóság. Kis = Rhédei *Rhédey Lajos*
Ur követésre méltó hazafiulágok *Titt. Párnitzky*
Mihály Urat arra birta, hogy az Ő Csász. Kirá-
lyi Fellege engedelméből fel allitandó Magyar
militaris Akadémia izámára, önként, 's tsupa ha-
zafi szeretetből 1000 forintokat igirjen, melly
nemes tselekedetéről azt végzették a' Tek. Sta-
tusok és Rendek, hogy azt Ő Fellegének is aláza-
tossan bé jelentsek.